

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Soukromý dětský domov Markéta, o. p. s.
Holice, Radhošť 24**

Radhošť 24, 534 01 Holice

Identifikátor: 650 003 071

Termín konání orientační inspekce: 12. únor 2002

Čj.	102 171/02-4033
Signatura	oj2pv301

ÚVOD

Cílem inspekce bylo podat základní informace a zhodnotit stěžejní oblasti života nově vzniklého soukromého školského zařízení v orientačním rozsahu. Hodnocení efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí prováděno nebylo.

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Soukromý dětský domov Markéta, o. p. s., Holice, Radhošť 24 (dále jen dětský domov, domov, školské zařízení, zařízení) byl MŠMT ČR zařazen do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ke dni 1. ledna 2001 s právní formou obecně prospěšné společnosti. Jedinou součástí školského zařízení je soukromý dětský domov s kapacitou 10 lůžek. V době konání inspekce bylo v domově umístěno 7 svěřenců s nařízenou ústavní výchovou (4 chlapci, 3 dívky) tvořící jednu výchovnou skupinu. Ředitel dětského domova je současně jeho zřizovatelem a zároveň se svou manželkou tvoří vychovatelskou dvojici. Mají společné několikaleté pěstounské zkušenosti. Jedno z těchto dětí již založilo svou vlastní rodinu.

Dětský domov je umístěn v objektu bývalé fary. Z „Rozhodnutí Magistrátu města Pardubic, odbor stavebního úřadu, oddělení stavebně správní“, ze dne 1. července 1999, byla povolena změna v užívání na dětský domov rodinného typu s kapacitou 2 dospělé osoby a 12 dětí. Domek má rozlohu 240 m², součástí jsou dvorek a zahrada. Z malé vesnice (100 obyvatel), kde je domov umístěn, je přijatelné dopravní spojení do okolních obcí i do města. Krajské město je vzdáleno 25 minut jízdy vlakem.

V současnosti jsou v domově umístěny tři děti předškolního věku, které jsou dováženy automobilem do mateřské školy v sousední obci. Čtyři děti plní povinnou školní docházku. Jedno je žákem speciální školy v Pardubicích a tři děti dojíždějí autobusem (6 km) do základní školy. Jedná se o chlapce a dívky ze dvou původních rodin, sourozeneckou trojici a čtveřici. Do „velké rodiny“ dále patří šestiletá dívka v pěstounské péči zřizovatele a dvě děti (dcery) vlastní ve věku 7 a 9 let.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně vzdělávací program

Dominantou ve výchovně vzdělávacím programu jsou prvky rodinné výchovy. Výchozí principy korespondují se snahou o vytvoření modelu běžné rodiny.

V průběhu výchovně vzdělávací činnosti je respektován fakt nezbytnosti nařízené ústavní výchovy. Výrazným kladem je vyhledávání sourozeneckých skupin. Není odmítán kontakt s biologickými rodiči, přestože některé jejich postupy neodpovídají záměrům a cílům soukromého dětského domova.

Děti jsou vedeny k osobní účasti na řešení rodinných záležitostí. Podílejí se na řadě každodenních činností jako jsou pěstivalské práce na zahrádce, chov drobného domácího zvířectva, pomoc při obsluze mladších dětí, drobný nákup, úklid, péče o prádlo a šatstvo,

pomocné práce v kuchyni, drobné údržbářské práce a další činnosti dle potřeby. Manželský pár jde svými postoji příkladem k plnění povinností.

Cílená pozornost je věnována nově přichozím dětem. V průběhu adaptační fáze je na potřebné úrovni zajišťována spolupráce s odborníky z profesionálních institucí (zejména z diagnostického výchovného ústavu, speciálně pedagogických center) a péče pediatrů, klinických psychologů, logopédů a dle potřeby dalších specialistů.

Výchovně vzdělávací program, tj. nastolený způsob života, je směřován k eliminaci rozdílů mezi dětmi z tzv. běžných rodin a dětmi z ústavního zařízení. Systém práce je otevřen obecné komunitě, děti se každodenně stýkají s vrstevníky z obce a jejího okolí, účastní se společných zájmových i jiných aktivit.

Osobní spisy dětí jsou velmi pečlivě vedeny. Chronologicky jsou zakládány a dle potřeby využívány záznamy z vyšetření dětí, jakož i dokumenty soudního charakteru a jiné. Svým umístěním jsou chráněny před ztrátou nebo případným zneužitím.

Výchovně vzdělávací program je řádně stanoven, má velmi dobrou úroveň. Obsahuje výrazná specifika korespondující s typem zařízení.

Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost

Přímý výchovný kontakt s dětmi, jak bylo již výše sděleno, realizují ředitel dětského domova a pomocná vychovatelka (manželský pár, otec a matka). Ředitel disponuje středoškolským vzděláním nepedagogického charakteru. Dále je absolventem specializačního studia na vysoké škole, kde získal osvědčení „rodinný pracovník“, psychoterapeutického výcviku (rogerovský přístup k člověku) a dalších odborných seminářů. Před vznikem dětského domova působil jako pedagog - vychovatel (7 let praxe). Jeho manželka v oficiální roli pomocné vychovatelky si v současné době dálkově doplňuje středoškolské vzdělání. Pracovní doba obou manželů nikdy nekončí. Vedle stěžejní činnosti vychovatelské zastávají další profese běžně zastoupené v obdobných školských zařízeních (např. sociální pracovník, provozní zaměstnanec jako je kuchařka, uklízečka, pradlena, údržbář apod.). V době konání inspekce se personální zabezpečení domova nacházelo ve stadiu hledání vhodného mladého muže jako druhého pomocného vychovatele, který by určenou nepedagogickou činností vykonával civilní vojenskou službu. Ekonomické záležitosti zařízení spravuje smluvně fungující účetní.

Objekt domova je postupně, dle finančních možností, opravován a vybavován pro potřeby „rodiny“. Vnitřní uspořádání umožňuje setkávání dětí pro společné aktivity. Rovněž jim jsou vytvořeny základní podmínky pro zajištění určitého soukromí a intimity.

K dispozici je kuchyň vybavená pro velkou rodinu příslušnými elektrickými spotřebiči a dále pět obytných místností včetně hygienického zázemí. V ložnicích se nacházejí tři nebo čtyři lůžka. V kuchyni jsou umístěna kamna na pevná paliva, ostatní prostory jsou vytápěny elektrickými přímotopy. Interiérové vybavení je skromnější, nábytek většinou starší, získaný v době vzniku domova převážně darem. Hygienická prověrka Krajského hygienika Pardubického kraje, provedená dne 22. března 2002, konstatovala, že „v zařízení nebyly zjištěny závady a nedostatky“.

Vybava zařízení audiovizuální technikou je úměrná, děti mají k dispozici počítač. Dopravní mobilitu zajišťuje domovu devítimístné osobní vozidlo, které dle potřeby řídí oba manželé. Pro volný čas dětí je k dispozici přiměřené množství hraček, her, hudebních nástrojů a sportovního náčiní.

Denní časový režim signalizuje soulad s psychohygienickými požadavky jednotlivých věkových kategorií dětí. Z realizovaných činností lze usuzovat na poskytování dostatečného prostoru dětem pro vlastní volbu oblíbené aktivity souběžně s plněním zadaných úkolů.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky pro výchovně vzdělávací činnost dětského domova jsou ve svém souhrnu velmi dobré.

Organizace, formy a metody výchovně vzdělávací činnosti

Pro potřeby vymezení základních pravidel chodu dětského domova byl vypracován dokument „Vnitřní řád“, a to ve formě srozumitelné dětem ve věku povinné školní docházky. Seznámení se řádem stvrdily děti svým podpisem. Obsahově významným oddílem tohoto dokumentu jsou vedle stanovených povinností i práva svěřenců, směřující ke svobodnému rozhodování a zároveň důležité odpovědnosti za své počínání.

Významné momenty v chování všech dětí, jejich postoje, sociální vývoj i prodělané nemoci jsou „matkou“ zaznamenávány v podobě neformálních zápisů. Jejich obsah svědčí o mimořádném empatickém postoji, odpovědnosti, pedagogickém taktu a systematickém přístupu ke specifickému způsobu naplňování výchovných cílů.

Negativní jevy v chování svěřenců (např. hostilní projevy) se objevují v minimální míře. Jejich případný výskyt je využíván jako součást výchovného působení, jsou přijímána opatření k nápravě a sledována jejich efektivita.

Týdenní skladba zaměstnání je zaměřena především na režimové činnosti, je však rovněž pamatováno na rekreační a zájmové aktivity, které jsou rovnoměrně rozloženy v průběhu celého týdne.

Při každodenní výchovně vzdělávací práci s dětmi jsou respektovány jejich individuální věkové zvláštnosti a přímé potřeby. Formy a metody výchovy jsou stavěny na plnění diferencovaně pojatých povinností. Systém výchovné práce má charakter sociálního tréninku a přípravy na budoucí samostatný život.

Denně je sledována úroveň domácí přípravy u dětí plnících povinnou školní docházku. Kontakt obou manželů s kmenovými školami svěřenců je dle jejich vyjádření častý a věcný.

Formy a metody výchovně vzdělávací práce odpovídají specifickému charakteru školského zařízení. Prvky místy méně profesionální jsou eliminovány intuicí a rodičovskými zkušenostmi vychovatelů. Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Interakce a komunikace

Psychosociální atmosféra je založena na pozitivním přístupu bez direktivních prvků. Klima v rodině je příjemné a otevřené. Osobnost dětí je plně respektována s akcentem na rozvoj tvůrčích schopností.

Cíleně je vytvářen prostor pro reflexi a sebereflexi dětí. Vzhledem k vytvořenému prostředí důvěry mají chlapci a děvčata možnost vyjádřit své pocity, přání a názory. Systematicky je dbáno na rozvoj komunikativních dovedností dětí. V případech špatné výslovnosti nebo komunikačního problému je dětem zajištěn logopedický pracovník pro reedukační práci.

V činnostech zařízení je zřejmá zřetelná a cílená snaha budovat sounáležitost dětí ke svému nově získanému domovu. Je vytvářeno prostředí bezpečí a důvěrné atmosféry.

Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Další aktivity, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Čas v době volna děti často vyplňují aktivitami různorodého zaměření. Dochází k rozvoji zájmů, jejich talentu, nadání i naplnění dětské zvědavosti. Účastní se celé řady kroužků a zájmových činností ve svých kmenových školách, v základní umělecké škole či v místním Sokole. V průběhu školního roku se zapojují do sportovních a kulturních akcí nejen v domovské obci, ale i v širokém okolí. Manželé s dětmi absolvují tematicky zaměřené exkurze do různých odvětví lidské práce a lidského konání. Jsou sjednávány a realizovány návštěvy provozoven, např. kadeřnictví, kde děti reálně vidí, co daný obor znamená. Setkání s včelařem přineslo zajímavé poznatky z přírody apod. Děti měly to štěstí, že se dostaly do televizního studia a také promlouvaly s redaktory z novin a časopisů. Vedení domova aktivně rozvíjí spolupráci s nadačním fondem Rozum a Cit, s Nadací Terezy Maxové, Výborem dobré vůle nadace Olgy Havlové a sponzorskými partnery jako cesty k získání finanční podpory aktivního života v domově. Ze sbírky „Pomozte dětem“ dostalo zařízení vyšší finanční částku jako podporu na zakoupení devítimístního automobilu.

V době letních prázdnin byl pořádán vlastní dětský tábor. Poté následovaly výlety, výjezdy kulturně poznávacího či relaxačního zaměření a další, pro děti velmi lákavé a obohacující činnosti včetně návštěvy zoologické zahrady a třeba prohlídky skutečné hráze na přehradě.

Dětský domov vytváří a realizuje pestrou škálu aktivit pro rozvoj talentu, nadání a potřeb dětí. Snahou je, aby zájmové činnosti byly všestranného zaměření. Dětem v domově se dostává bohatšího poznávání ve srovnání se standardem běžné rodiny. Oblast je hodnocena jako vynikající.

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Vzhledem ke krátké době, která uplynula od založení dětského domova, nelze objektivně posoudit výsledky výchovně vzdělávací činnosti. Z výše zmíněných neformálních zápisů o chování a rozvoji dětí lze vyvodit dílčí pozitivní posuny v hierarchii hodnot dětí, jejich adaptaci na rodinné prostředí a postupné utváření kladných postojů. Rovněž tak je patrné zlepšení školních výsledků žáků plnících povinnou školní docházku ve srovnání s jejich prospíváním před nástupem do soukromého školského zařízení.

Na základě dílčích poznatků má oblast nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti

Přímá výchovně vzdělávací činnost v dětském domově má charakter skutečné rodiny. Zásadní dopad na úroveň kvality pedagogické práce má vstřícné, optimistické a trpělivé chování obou manželů - vychovatelů, kteří disponují potencionálem entuziasmu, skutečného lidství a pochopení situace svěřených dětí. V domově panuje atmosféra důvěry, příznivě ovlivňující psychohygienu všech členů „velké rodiny“.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je zřejmé, že výrazně převažují pozitivní zjištění nad negativy. Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je ve svém souhrnu velmi dobrá.

Hodnocení podmínek činnosti

Správní rada o. p. s. jmenovala vydaným dekretem ředitele Soukromého dětského domova Markéta, o. p. s., ke dni 1. prosince 2000. Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností, vedený Krajským soudem v Hradci Králové, potvrzuje ke dni 11. září 2001 správnost právních náležitostí vzniklého školského zařízení včetně uvedení členů správní a dozorčí rady. V obou ustanovených radách (správní je šestičlenná a dozorčí tříčlenná) působí erudovaní odborníci z profesí adekvátních chodu dětského domova jak po stránce ekonomické, tak rovněž speciálně pedagogické a sociálně právní. Koncepční záměry, písemně zpracované, zdůrazňují úkol a poslání založeného školského zařízení, tj. naplnění základního práva dětí na rodiče, individuální výchovu a vývoj. Děti jsou doprovázeny až do zletilosti stejnými osobami, „otcem a matkou“, což mimo jiné přináší výchovu k zodpovědnosti řešit problémy, přemýšlet o svých postojích a neodkládat nepříjemné záležitosti. Děti jsou součástí manželského života a všech událostí, které běžný život přináší. V ročním plánovacím přehledu domovských aktivit, byť zachyceném neúřední formou, se objevují všechny důležité činnosti, které obyvatelé domova již absolvovali nebo na ně čekají.

V organizační sféře domova převládají výrazná specifika. Kompetence a povinnosti jsou přirozenou cestou stanoveny. Probíhá vstřícná neformální konzultace a přenos potřebných informací. Jak již bylo zmíněno, je udržován velmi úzký kontakt se všemi školami, které děti navštěvují. Všestranné aktivity zařízení jsou vhodnou formou prezentovány na veřejnosti, v denním tisku i časopisecky. V minulém roce byl natočen a odvysílán o životě v domově televizní pořad. Zpracovaná výroční zpráva o činnosti zařízení za školní rok 2000/2001 milým způsobem dokumentuje domovský život. Text je doprovázen kresbami dětí a fotografiemi. Děti se účastní mnoha výtvarných i jiných soutěží. Jejich práce jsou oceňovány. Nedílnou součástí života domova tvoří společné, často velmi zajímavé a podnětné akce s nadacemi.

Dokumentace domova je řádně a systematicky vedena. Byl konstatován pouze formální nedostatek, neboť ředitelem vydávaným dokumentům nejsou přidělována čísla jednací. Ve stěžejní dokumentaci pro přímou výchovně vzdělávací činnost, tj. osobních spisech dětí, je uloženo dostatek podkladů a posudků z různých vyšetření a pozorování dětí většinou velmi erudovaných od specialistů především z oborů lékařských, pedagogických a sociálně právních. Z rozhovoru bylo zřejmé, že dokumentace je vítána a využívána pro praxi. Dělení úkolů a zodpovědnosti v domově nelze posuzovat z pohledu běžných státních zařízení, neboť odpovídá rodinné praxi v soukromí. Činnosti dětí jsou pojímány motivačně, mají charakter vysoké míry odpovědnosti a potřebnosti. Volba úkolů je diferencována s respektem individuálních dispozic dětí. V dělbě práce dospělých existuje pevný řád s flexibilním podtextem si vzájemně pomoci dle potřeby, tj. dle momentálních, někdy i velmi mimořádných situací. Tento stav přirozenou cestou vyúsťuje do vysoké míry zodpovědnosti za své počínání všech členů domova, dospělých a dětí. Nejsou na místě klasické kontrolní mechanismy tradiční organizace.

Hodnocení podmínek činnosti

V oblasti podmínek činnosti soukromého školského zařízení převažují ryzí specifika prosperující velmi početné rodiny, ve které funguje pořádek, řád a výchova k zodpovědnosti s pozitivně motivačním nábojem.

Souhrnně má sledovaná oblast velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR ze dne 6. 12. 2000, čj. 32 455/2000-21
2. Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Hradci Králové (oddíl O, vložka 72), čj. 18943/2001, ze dne 11. září 2000 (den zápisu 20. listopadu 2000)
3. Rozhodnutí MmP, odbor stavebního úřadu, o povolení užívání bývalé fary v Radhošti jako dětský domov rodinného typu, čj. OSS 2125/99/MJ, ze dne 1. července 1999
4. Jmenování do funkce ředitele vydané správní radou dne 30. listopadu 2000
5. Krajský hygienik Pardubického kraje - hygienická prověrka, čj. 1482-231/02/30, ze dne 26. března 2002
6. Výroční zpráva o činnosti Soukromého dětského domova Markéta, o. p. s., (2000/2001)
7. Koncepce Soukromého dětského domova Markéta, o.p.s.
8. Vnitřní řád Soukromého dětského domova Markéta, o. p. s. ze dne 1. ledna 2001
9. Personální dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání)
10. Osobní dokumentace dětí dětského domova
11. Zápisy o dětech - jejich vývoj, chování, nemoci, příp. problémy (neformálně vedené)
12. Dokument „Materiální zabezpečení“
13. Dokument „Personální zabezpečení“
14. Týdenní skladba zaměstnání domova ze dne 1. ledna 2001
15. Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem dětského domova

ZÁVĚR

Soukromý dětský domov Markéta, o. p. s., poskytuje dětem s nařízenou ústavní výchovou kvalitní psychické i materiální zázemí. Vůdčí osobnosti domova, manželský pár, svým tvůrčím koncepčním postojem systematicky budují pro děti přirozenou rodinnou atmosféru se začleněním běžných starostí a radostí každodenního života. Dětem je umožněn jejich všestranný rozvoj, domov žije bohatými aktivitami sportovního, kulturního, vzdělávacího i relaxačního charakteru. Daří se spolupracovat s nadacemi i místy získat sponzorský dar.

Stanoveným cílem a posláním domova je vychovávat zdravě sebevědomou, všestrannou generaci dětí, které, byť se zpožděním, získaly domov, do kterého se mohou kdykoliv vrátet jako do své rodiny.

Činnost domova garantuje kolektiv odborníků a některých členů správní a dozorčí rady, kteří působí zejména ve sférách medicíny, speciální pedagogiky, práva, ekonomiky a poradenství.

V celkovém hodnocení dětského domova výrazně převažují pozitivní zjištění a hodnocení nadprůměrné kvality.

V souladu s §5 odst. 3 písm. c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, Česká republika - Česká školní inspekce hodnotí činnost školského zařízení - Soukromého dětského domova Markéta, o. p. s., Holice, Radhošť 24, ve sledovaných oblastech jako lepší než průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová v. r.
Člen týmu	PaedDr. Olga Talášková	PaedDr. Olga Talášková v. r.

V Pardubicích dne 11. června 2002

Datum a podpis ředitele školského zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. června 2002

Ředitel školského zařízení

Tomáš Och

.Tomáš Och v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy by tvořily její součást.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Pardubického kraje	2002-07-12	102 203/02-4033
Zřizovatel: Tomáš Och, Radhošť 24	2002-06-26	osobně

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.